Επιμέλεια: Μαρία Παναγιώτου - maria.panayiotou@philelefttheros.com

Μια ευρηματική παράσταση

Οι Κατερίνα Δαμβόγλου και Robin Beer ακολουθούν τη φρενίτιδα της ζωής της Φρίντα

Της Νόνας Μολέσκη

Ακριβώς μισή ζωή πριν έπιασα δουλειά στην Κρατική Πινακοθήκη. Τα βασικά καλά της υπόθεσης ήτάν δύο: Πρώτο, γνώρισα όλους τους σπουδαίους ζωγράφους του τόπου από κοντά και εις βάθος, καθώς η δεύτερη λειτουργία της Πινακοθήκης ήταν το καφενείο των καλλιτεχνών, και, δεύτερο, φτιάχνοντας τη Βιβλιοθήκη της Πινακοθήκης από το μηδέν, μπορούσα να αγοράζω τις καλύτερες, τις πιο λαχταριστές εκδόσεις τέχνης. Οπότε ήμουν απ' όλες τις απόψεις αεί διδασκόμενη. Εκεί και τότε γνώρισα και αγάπησα δύο σημαντικούς ανθρώπους, τον Glyn Hughes και τη... Frida Kahlo. Πνευματώδης, πανέξυπνος, ενθουσιώδης και κυνικός, ταυτόχρονα, Ουαλλός που έζησε όλη τη ζωή του στην Κύπρο, ο Glyn με τιμούσε με πολλές συζητήσεις. Εξεπλάγη όταν ανακάλυψε πως δεν είχα ιδέα για τη Μεξικανή ζωγράφο Frida Kahlo, την οποία λάτρευε. Έτσι πρώτα άκουσα για τη ζωή της χωρίς να γνωρίζω τα έργα της και μετά αγόρασα ό,τι υπήρχε και την αφορούσε, διάβαζα και έβλεπα, εντυπωσιασμένη και γοητευμένη.

Η Κατερίνα Δαμβόγλου δημιουργεί ένα ιδιαίτερο ολόσωμο πορτρέτο της Φρίντας

Ζητώ συγγνώμη για τον πρόλογο. Απλά θέλω να συνειδητοποιήσω ποιο «ποσοστό» υποκειμενικότητας υπήρχε στις εντυπώσεις μου από την παραγωγή του Fly Theatre «Frida Κι Άλλο». Ίσως η αίσθηση ότι το κείμενο της παράστασης, που υπογράφουν η Κατερίνα Δαμβόγλου και η Μιράντα Βατικιώτη, ήταν υπερβολικά ενημερωτικό και παρέπεμπε σε δραματοποιημένη διάλεξη, οφειλόταν στο γεγονός ότι, γνωρίζοντας το υλικό από τις ίδιες πηγές, αναζητούσα περισσότερη επιλεκτικότητα και αφαίρεση σε σχέση με τη βιογραφική πτυχή. Εξάλλου μου φάνηκε ότι ο σκοπός της ενημέρωσης δεν επιτυγχάνεται ολότελα, καθώς η ακουστική προσοχή των θεατών προς το τέλος αρχίζει να μην προλαβαίνει τον ταχύ λόγο της ηθοποιού. Απαντώντας στον εαυτό μου (έτσι είμαι εγώ, πιστεύω στον διάλογο), λέω πως τα βιογραφικά στοιχεία αποτέλεσαν σημαντικό συστατικό της μυθοποιημένης μορφής της και για να ολοκληρωθεί η θεατρική ανάκληση της Φρίντας όλα έπρεπε να ειπωθούν. Ανακαλύπτω καθ' οδόν και άλλα επιχειρήματα υπέρ των δημιουργών της παράστασης: Οι δύο ροές της παράστασης, αυτή της εικόνας και αυτή του λόγου, πρέπει να τρέχουν με τον ίδιο ξέφρενο ρυθμό, και οι σκηνοθέτες Κατερίνα Δαμβόγλου και ο Robin Beer θεωρούν τον ρυθμό αυτό απόλυτα ταιριαστό με τη φρενίτιδα της ζωής της Φρίντας και με τον πυρετό της εικαστικής της δημιουργίας.

Στην παράσταση η τεχνητή εικόνα παίζει διαδραστικά με τη φιγούρα της ηθοποιού.

Οι δύο ροές δεν τρέχουν απλά παράλληλα, όπως συμβαίνει σε πολλές παραστάσεις με χρήση οπτικών μέσων. Η πρωτοτυπία της παραγωγής βρίσκεται στην καταπληκτική ευρηματικότητα της χρήσης της τεχνολογίας από τον μοναδικό Robin Beer, όπου η τεχνητή εικόνα παίζει διαδραστικά με τη φιγούρα της ηθοποιού. Η προηγούμενη παραγωγή του Fly Theatre, η «Αγγελική», έκανε ουσιαστική εντύπωση σε όσους την είδαν πέρσι με τη χρήση της τεχνικής του σωματικού θεάτρου ως αποτελεσματικού εργαλείου θεατρικής αφήγησης. Στην περίπτωση της Φρίντας Κάλο η εκτενής αναφορά στο δυστύχημά της, στη σωματική της αναπηρία, στους συνεχείς αβάσταχτους πόνους της, επιτρέπει στην Κατερίνα Δαμβόγλου να δημιουργήσει ένα ιδιαίτερο ολόσωμο πορτρέτο της Φρίντας, αλλά περιορίζει τη δυνατότητα της ηθοποιού να αφηγείται με το σώμα. Οπότε η προβαλλόμενη κινούμενη εικόνα, ο ήχος και ο φωτισμός επιφορτίζονται με επιπρόσθετη αφηγηματική λειτουργία.

Σ' ό,τι αφορά τα ερμηνευτικά (με την παραδοσιακή έννοια) μέσα, η Κατερίνα Δαμβόγλου παίρνει τα συστατικά της μυθοποιημένης μορφής, όπως η υπογραμμισμένη εμφανισιακή ομοιότητα, η προφορά (έτσι, ως επιπρόσθετη εξωτικότητα), η αισθητική της μόνιμης προσωπικής διακόσμησης, η ιδιαιτερότητα της κίνησης, το τσιγάρο στα χείλη, με πλήρη συναίσθηση ότι πρέπει πρώτα να φτιάξει την πασίγνωστη μορφή και μετά να την ανοίξει για τον εαυτό της και για το κοινό της.

Η φετινή παραγωγή διαλέγει άλλο δρόμο απ' ό,τι η περσινή, όμως η κατεύθυνση είναι ίδια – προς ολιστικό θέατρο.